

Wet collectieve warmtevoorziening

**Deskundigenbijeenkomst
7 oktober 2025**

Position paper

Steun voor de wet

De collectieve warmtevoorziening (Wcw) schept nieuwe kaders voor de realisatie van warmtenetten. Daarom is het noodzakelijk dat deze zo snel mogelijk in werking treedt. In het kort onze argumenten waarom de decentrale overheden deze wet nodig vinden:

- Het realiseren van warmtenetten in bestaande bouw is nieuw en vereist meer vertrouwen en draagvlak van onze inwoners in het warmtenet, de betaalbaarheid en zeker ook de leverancier dan bij warmtenetten in nieuwbouw omdat inwoners een overstap maken;
- De Wcw leidt tot transparante tarieven en schept de randvoorwaarden die nodig zijn voor betaalbare warmtenetten;
- De Wcw zet een belangrijke stap naar een marktordening en regulering gericht op de toekomst, die bijdraagt aan deze betaalbaarheid, betrouwbaarheid en draagvlak bij inwoners;
- Publieke partijen staan klaar om samen warmtenetten te realiseren zodra de wet in werking treedt.

Snelheid nodig

De Eerste Kamer neemt binnenkort de Wet collectieve warmtevoorziening in behandeling. De VNG, UvW en IPO zien dit als een belangrijk moment voor een verandering van de marktordening voor warmte. Gemeenten, waterschappen en provincies staan achter de Wet collectieve warmtevoorziening omdat deze het publieke belang voorop zet.

Deze wet is hard nodig voor de warmtetransitie en het betaalbaar houden van de energierekening. Daar heeft een [coalitie van tien partijen u al over benaderd op 4 juni](#).

Waar warmtenetten de laagste maatschappelijke kosten hebben, zijn zij in veel gevallen een goed alternatief voor aardgas en elektriciteit. Om die 'laagste kosten' binnen bereik te krijgen, is snelle duidelijkheid over wetgeving en draagvlak nodig.

Want als de realisatie van warmtenetten te lang duurt, maken steeds meer inwoners en bedrijven eigen keuzes. Dit heeft negatieve effecten op de netcongestie én het rendabel krijgen van een warmtenet voor de andere inwoners.

Wcw belangrijk voor betaalbaarheid, betrouwbaarheid en draagvlak

Het wetsvoorstel voorziet in een noodzakelijke hervorming van de kaders voor warmtenetten waarmee inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties onder andere zekerheid krijgen over eerlijke, transparante tarieven. Warmte komt met deze wet, net als andere vitale infrastructuur als gas en elektriciteit of water, onder regie van de overheid. Geen warmtenet in handen van een commercieel monopolie, maar met een publiek meerderheidsbelang en betaalbare, betrouwbare en transparante tarieven voor warmte. Daar hebben onze inwoners recht op.

Voor veel gebieden is een warmtenet het beste alternatief voor aardgas, ook in het landelijk gebied. Dit betekent dat miljoenen inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in bestaande wijken en dorpen de komende jaren de overstap gaan maken van hun vertrouwde manier van verwarmen, koken en douchen naar een ander warmtesysteem met een (nu nog) ingewikkelde tariefstructuur.

De overstap van aardgas naar een warmtenet bij bestaande gebouwen heeft daarom een andere impact voor inwoners dan bij nieuwbouw. De gemeente zal gebieden aanwijzen waar warmtenetten het beste alternatief is, zoals voorgeschreven in de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw).

Dit vereist vertrouwen en draagvlak van onze inwoners in het warmtenet, in de betaalbaarheid, maar zeker ook in de leverancier. Het wetsvoorstel biedt hiervoor de juiste kaders, met name de nieuwe marktordening en tariefregulering. En dit is nodig zodat inwoners met vertrouwen overstappen op een warmtenet. Zij kunnen bij een warmtenet niet meer, zoals ze gewend waren bij aardgas, wisselen van warmteleverancier.

Publieke partijen werken al samen aan realisatie

Op veel plekken in Nederland werken publieke organisaties al samen aan het oprichten of uitbreiden van publieke warmtebedrijven. Denk aan gemeenten, waterschappen en provincies, drinkwaterbedrijven, netwerkbedrijven,

afvalverwerkers, warmtecoöperaties en andere publieke organisaties¹. Zij werken samen aan versnelling, optimalisatie en kostenbesparing, door kennisdeling, pooling van expertise en standaardisatie, bijvoorbeeld via bovengemeentelijk gedeelde dienstenbedrijven. Ze bouwen voort op de ervaring die er al is, zoals bij HVC, Gelders Warmte Infrabedrijf (GWIB), Stadsverwarming Purmerend of Warmtestad.

Publieke en private samenwerking

Ook in het geval van publiek eigendom is een grote rol weggelegd voor private ondernemingen. Uiteindelijk zullen warmtenetten, net als nu, door private bouwers en installateurs met kennis en kunde aangelegd worden. Ook de huidige private warmtebedrijven kunnen een rol blijven vervullen, in een aangepaste vorm en met gepast rendement.

Provincies pakken daarnaast graag een rol om gemeenten te ondersteunen bij de uitvoering, met kennisdeling en standaardisatie. Het niet invullen of prioriteren van deze taken in het kader van de regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (de CDOKE middelen) bemoeilijkt dit.

Betaalbare, transparante en betrouwbare tarieven nodig

Op dit moment ligt het realiseren van warmtenetten in de bestaande bouw vrijwel stil, omdat warmtebedrijven geen betaalbaar aanbod kunnen doen. Om juist ook de kwetsbaarste inwoners tegen de stijgende gasprijzen te beschermen, is het belangrijk dat zij op tijd kunnen overstappen naar een voor hen betaalbaar alternatief. De nieuwe tariefmethodiek uit de Wcw is hiervoor cruciaal. Hiermee worden de kosten en tarieven voor warmte gekoppeld aan daadwerkelijke kosten en losgekoppeld van de aardgasprijs. Met deze 'kostengebaseerde tariefregulering' en de daarvoor vereiste transparantie in daadwerkelijke kosten van het warmtenet, draagt de wet bij aan het vertrouwen en draagvlak voor warmte bij inwoners en kunnen ze grip houden op hun energierekening.

Warmtebedrijven krijgen hiermee ook de zekerheid dat zij de noodzakelijke kosten die zij maken in rekening kunnen brengen inclusief een redelijk rendement dat voor iedereen transparant is.

Nog meer nodig voor betaalbaarheid

Hoewel warmtenetten in veel gevallen landelijk het alternatief met de laagste kosten zijn, zijn de kosten voor individuele inwoners die de overstap maken

¹ Lees ook: [Reis door Nederland langs warmtebedrijven | NPLW \(oktober 2024\)](#)

naar een warmtenet op dit moment nog vaak hoger dan wanneer zij aangesloten blijven op aardgas of overstappen op een warmtepomp. Dit komt door de huidige toedeling van de individuele kosten ten opzichte van de lagere maatschappelijke kosten. Het aannemen van de wet is noodzakelijk, maar niet voldoende.

Degelijk pakket aan financiële regelingen noodzakelijk

In aanvulling op deze wet zijn een financieel instrumentarium en additionele aanpassingen noodzakelijk in het hele energiesysteem waarvoor we ook graag aandacht en financiële dekking vragen. Het rijk heeft al een aantal belangrijke stappen gezet zoals de verhoging van de Warmtenetten Investeringsubsidie (WIS), verkenning van een waarborgfonds warmte, een staatsdeelneming, een tarieflimiet om inwoners te beschermen tegen excessen en de verkenning van maatregelen aangekondigd in de Kamerbrief van 7 oktober 2024² en 17 april 2025.³

Het is nog niet zeker of het effect van de optelsom van deze maatregelen genoeg is, maar we kijken hier positief tegenaan. De uitwerking van de juiste maatregelen is bovendien met diverse amendementen geborgd in de wet, in het bijzonder amendement 97 die de minister verplicht om zo nodig aanvullende maatregelen te nemen om betaalbaarheid van warmtenetten te borgen. We blijven ondertussen in gesprek met het rijk over welke maatregelen nodig zijn om daadwerkelijk op te tellen tot een betaalbaar aanbod.

Een dergelijk pakket aan financiële regelingen vanuit het rijk is noodzakelijk om de businesscases rond te rekenen en te sturen op doelmatige besteding van de investering. Warmtebedrijven hebben aan de voorkant voldoende financiële zekerheid nodig om vooruit te kunnen. Daarom is het van belang deze maatregelen zo spoedig mogelijk te implementeren, ze zijn randvoorwaardelijk voor een snelle opschaling.

² [Kamerbrief over randvoorwaarden voor de verdere uitrol van warmtenetten | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

³ [Kamerbrief actualisatie randvoorwaarden collectieve warmte | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

**Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93

info@vng.nl

oktober 2025